

UCHWAŁA Nr 387 RADY MINISTRÓW

z dnia 17 listopada 1960 r.

w sprawie zasad gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw przemysłowych i ich zjednoczeń objętych planowaniem centralnym.

Na podstawie art. 9 i 25 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) oraz art. 2 dekretu z dnia 21 września 1950 r. o opodatkowaniu przedsiębiorstw gospodarki uspołecznionej (Dz. U. Nr 44, poz. 399) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

Rozdział I.**Przepis wstępny.**

§ 1. Uchwała określa zasady gospodarki finansowej państwowych przedsiębiorstw przemysłowych oraz ich zjednoczeń, objętych planowaniem centralnym.

Rozdział II.**Fundusz statutowy.**

§ 2. 1. Przedsiębiorstwa i zjednoczenia posiadają fundusz statutowy.

2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa powinien równać się wartości przydzielonych mu środków trwałych oraz normatywu środków obrotowych lub jego części, po potrąceniu pasywów stałych.

§ 3. W przedsiębiorstwach nowo powstałych fundusz statutowy tworzy się z przydzielonych im dotacji z budżetu na nabycie lub wytworzenie środków trwałych i obrotowych. Przedsiębiorstwa te mogą być również w całości lub w części wyposażone w naturze w środki trwałe i obrotowe.

§ 4. 1. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa podlega zwiększeniu o:

- 1) wartość przejętych do eksploatacji zakończonych inwestycji;

- 2) wartość zakończonych remontów kapitalnych środków trwałych;
- 3) wartość nieodpłatnie przejętych środków trwałych;
- 4) część funduszu rozwoju, przeznaczoną na zwiększenie środków obrotowych.

2. Fundusz statutowy przedsiębiorstwa ulega zmniejszeniu o:

- 1) kwoty okresowego umarzania wartości środków trwałych;
- 2) wartość nieodpłatnie przekazanych środków trwałych;
- 3) poniesioną stratę nie pokrytą dotacją na straty, funduszem rozwoju przedsiębiorstwa albo funduszem rezerwowym zjednoczenia.

3. Poza przypadkami omówionymi w ust. 1 i 2 fundusz statutowy przedsiębiorstwa może ulegać zwiększeniu lub zmniejszeniu w razie przeszacowania środków trwałych i obrotowych na skutek urzędowej zmiany cen oraz w innych przypadkach określonych przez Ministra Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 5. Jeżeli rzeczywisty stan funduszu statutowego przedsiębiorstwa na początku roku różni się od wielkości ustalonej według zasad określonych w § 2, wówczas nadwyżka podlega przeznaczeniu na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa albo też na fundusz rezerwowy zjednoczenia, niedobór zaś podlega uzupełnieniu z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa albo też z funduszu rezerwowego zjednoczenia w roku następnym po roku sprawozdawczym na podstawie danych zatwierdzonego sprawozdania finansowego za ten rok.

§ 6. 1. Fundusz statutowy zjednoczenia powinien równać się wartości przydzielonych mu środków trwałych oraz w razie prowadzenia działalności gospodarczej także równowartości normatywu środków obrotowych lub jego części po potrąceniu pasywów stałych.

2. Przepisy § 4, z wyjątkiem ust. 1 pkt 4, mają odpowiednie zastosowanie do funduszu statutowego zjednoczeń.

Rozdział III.

Fundusze specjalne.

a) Przepisy ogólne.

§ 7. 1. Przedsiębiorstwa tworzą i dysponują następującymi funduszami specjalnymi:

- 1) funduszem rozwoju przedsiębiorstwa;
- 2) funduszem amortyzacyjnym (odpisami amortyzacyjnymi);
- 3) funduszem inwestycyjno-remontowym;
- 4) funduszem zakładowym;
- 5) funduszem premiovym pracowników umysłowych;
- 6) zakładowym funduszem mieszkaniowym.

2. Zjednoczenia tworzą i dysponują następującymi funduszami specjalnymi:

- 1) funduszem rezerwowym zjednoczenia;
- 2) funduszem inwestycyjnym zjednoczenia;
- 3) funduszem administracyjnym zjednoczenia.

§ 8. Przedsiębiorstwa i zjednoczenia mogą również tworzyć i dysponować funduszem postępu technicznego oraz innymi funduszami, tworzonymi na podstawie odrębnych przepisów.

§ 9. Źródłem tworzenia funduszy specjalnych mogą być:

- 1) zyski przedsiębiorstw;
- 2) środki obrotowe przedsiębiorstw;
- 3) środki budżetu Państwa lub jednostek nadrzędnych;
- 4) odpisy amortyzacyjne.

b) Fundusz rozwoju przedsiębiorstwa.

§ 10. 1. Dla przedsiębiorstw planowo rentownych ustala się na okres lat 1962—1965 zadania w zakresie tworzenia funduszu rozwoju przedsiębiorstwa, przeznaczając na ten fundusz planowany na każdy rok przyrost zysku w stosunku do zysku osiągniętego w roku poprzednim, wynikający z porównywalnego wzrostu wartości produkcji i obniżenia kosztów własnych.

2. Planowaną wysokość funduszu rozwoju ustala się na okres lat 1962—1965 z podziałem na poszczególne lata w formie wskaźników procentowych, określających planowany przyrost zysku przypadający na każdy rok tego okresu.

3. Jeżeli na skutek wytycznych jednostek nadrzędnych kwota planowanego przyrostu zysku (ust. 1) jest niewystarczająca na utworzenie funduszu rozwoju albo jeżeli przedsiębiorstwo nie planuje przyrostu zysku, fundusz rozwoju może być utworzony z części lub całości zysku zaplanowanego na dany rok. Jeżeli zaplanowany na dany rok zysk jest niewystarczający na utworzenie funduszu rozwoju, zysk przedsiębiorstwa przeznaczony na ten cel może być uzupełniony dotacją ze zjednoczenia, a w razie bezpośredniego powiązania przedsiębiorstwa z budżetem — ze środków budżetu.

4. Jeżeli kwota planowanego przyrostu zysku (ust. 1) na skutek wytycznych jednostek nadrzędnych przekracza zapotrzebowanie na fundusz rozwoju, można na fundusz ten przeznaczyć tylko część planowanego przyrostu zysku.

§ 11. 1. Dla przedsiębiorstw planowo deficytowych oraz dla przedsiębiorstw, które w jednych latach okresu 1962—1965 planują straty, w innych zaś latach zyski, przy ustaleniu zadań na okres lat 1962—1965 w zakresie tworzenia

funduszu rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczają się na ten fundusz kwotę odpowiadającą zmniejszeniu strat w stosunku do straty roku poprzedniego lub też kwotę poprawy wyniku z uwzględnieniem zasad ustalonych w § 10 ust. 1.

2. W uzasadnionych przypadkach (§ 10 ust. 3 i 4) przeznaczyć można na fundusz rozwoju tylko część kwoty odpowiadającej zmniejszeniu strat lub poprawy wyniku albo kwotę przekraczającą zmniejszenie strat lub poprawę wyniku.

3. Fundusz rozwoju w przedsiębiorstwach, które we wszystkich latach okresu 1962—1965 są planowo deficytowe, tworzy się z dotacji zjednoczenia.

4. Dla przedsiębiorstw, które korzystają z dotacji zjednoczenia, wysokość funduszu rozwoju na okres lat 1962—1965 z podziałem na poszczególne lata ustala się w formie wskaźników procentowych określających wzrost albo zmniejszenie dotacji na fundusz rozwoju w stosunku do dotacji udzielonej w 1961 r.

§ 12. Dla przedsiębiorstw, które w jednych latach okresu 1962—1965 planują zyski, w innych zaś straty, oraz dla przedsiębiorstw, których zaplanowany na poszczególne lata zysk jest niewystarczający dla utworzenia w tych latach funduszu rozwoju przedsiębiorstwa, ustala się wskaźniki funduszu rozwoju na poszczególne lata okresu 1962—1965 odpowiednio w sposób określony w § 10 ust. 2 albo w § 11 ust. 4.

§ 13. Wskaźniki, o których mowa w §§ 10—12, ustalają dla przedsiębiorstw zjednoczenia w ramach łącznych wskaźników uchwalonych dla zjednoczeń przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Finansów, uzgodniony z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz właściwymi ministrami.

§ 14. 1. Wskaźniki ustalone w trybie § 13 są podstawą do określenia kwot planowanego funduszu rozwoju przedsiębiorstw w rocznych planach finansowych zjednoczeń i przedsiębiorstw.

2. Zmiany wskaźników wysokości funduszu rozwoju ustalonych dla zjednoczeń w trybie § 13 dokonuje Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i w uzgodnieniu z właściwymi ministrami w następujących przypadkach:

- 1) zmiany założeń planu 5-letniego dotyczących okresu lat 1962—1965 w zakresie wzrostu produkcji i inwestycji;
- 2) niezależnych od przedsiębiorstwa zmian asortymentowych i obniżenia kosztów własnych;
- 3) dodatkowych, nie uwzględnionych w planie 5-letnim, a dotyczących okresu lat 1962—1965 zmian cen sprzedawanych wyrobów i tariff świadczonych usług, jak również urzędowych zmian cen zużywanych środków produkcji i tariff usług, wysokości marż, stawek płac, składek na ubezpieczenia majątkowe i osobowe oraz społeczne, stawek podatkowych, stopy procentowej, norm amortyzacji oraz wysokości narzutów obciążających koszty własne przedsiębiorstw, ustalanych odrębnymi przepisami.

3. Zmiana wskaźników wysokości funduszu rozwoju w planach finansowych zjednoczeń w pozostałych przypadkach, poza wymienionymi w ust. 2, dokonywana być może wyłącznie przez Radę Ministrów przy ustaleniu wytycznych w sprawie opracowania planu na rok następny na podstawie wniosków właściwych ministrów, uzgodnionych z Ministrem Finansów.

4. Zmiana wskaźników wysokości funduszu rozwoju przedsiębiorstw może być dokonywana przez zjednoczenia w przypadkach określonych w ust. 2 i 3. W innych przypadkach zmiana wskaźników wymaga zgody właściwego ministra, z tym że zmiana ta nie może spowodować zmniejszenia planowanych wpłat z zysku zjednoczeń do budżetu ani też podwyższenia planowanych dotacji dla zjednoczeń.

§ 15. 1. Odpisy z zysku na fundusz rozwoju przedsiębiorstwa dokonywane są zaliczkowo na podstawie okresowych sprawozdań finansowych, a ostatecznie na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego i zweryfikowanego wyniku.

2. Zaliczkowe odpisy z zysku na fundusz rozwoju dokonywane są w planowanym procencie od faktycznie osiągniętego zysku z uwzględnieniem przepisów § 15.

3. Ostateczne odpisy z zysku na fundusz rozwoju dokonywane są od faktycznie osiągniętego, zweryfikowanego zysku (§ 54), z tym że odpisy te podlegają degresywnemu zmniejszeniu w razie osiągnięcia ponadplanowego zysku zgodnie z załączoną do niniejszej uchwały tabelą.

4. Jeśli przedsiębiorstwo przeznaczy zaplanowany zysk w całości na fundusz rozwoju, natomiast ze sprawozdania finansowego (okresowego lub rocznego) wynika, że osiągnięto zysk wyższy od planowanego rocznego, otrzymuje ono prawo do dodatkowego odpisu na fundusz rozwoju w wysokości 25% zysku ponadplanowego, z uwzględnieniem przepisu ust. 3. Udzielona dotacja na fundusz rozwoju nie podlega zwrotowi.

5. Jeśli przedsiębiorstwo przy rozliczeniu rocznym pogorszy wynik w takim stopniu, że zamiast zysku wykaże stratę, wówczas traci ono prawo do dokonania odpisów na fundusz rozwoju. Ewentualnie udzielona dotacja zjednoczenia na uzupełnienie funduszu rozwoju nie podlega zwrotowi.

§ 16. Jeśli fundusz rozwoju przedsiębiorstwa przy odpisach zaliczkowych (§ 15 ust. 2) przekroczy wysokość zaplanowanej rocznej kwoty ustalonej zgodnie z § 14, nadwyżka może być rozdysponowana przez przedsiębiorstwo po zatwierdzeniu rocznego sprawozdania finansowego. Do tego czasu nadwyżka środków funduszu rozwoju gromadzona jest na odrębnym oprocentowanym rachunku bankowym.

§ 17. 1. Fundusz rozwoju przedsiębiorstwa przeznaczony jest w części na finansowanie wzrostu normatywu środków obrotowych, w części zaś podlega przelaniu na fundusz inwestycyjno-remontowy.

2. Z funduszu rozwoju pokrywane są również niedobory środków obrotowych na początek roku w przypadkach określonych w § 5.

3. Podziału funduszu rozwoju na części, o których mowa w ust. 1 i 2, dokonują przedsiębiorstwa we własnym zakresie (§ 37).

c) Fundusz amortyzacyjny (odpisy amortyzacyjne).

§ 18. 1. Fundusz amortyzacyjny (odpisy amortyzacyjne) tworzy się w ciężar kosztów własnych przedsiębiorstw opierając się na stawkach amortyzacyjnych z tytułu umorzenia wartości środków trwałych.

2. Wysokość stawek amortyzacyjnych oraz zasady dokonywania odpisów na fundusz amortyzacyjny (odpisy amortyzacyjne) regulują odrębne przepisy.

§ 19. 1. Fundusz amortyzacyjny (odpisy amortyzacyjne) przedsiębiorstw dzieli się:

- 1) na część pozostającą do dyspozycji przedsiębiorstwa i podlegającą przelaniu na fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstwa,
- 2) na część podlegającą przekazaniu do zjednoczenia.

2. Fundusz amortyzacyjny (odpisy amortyzacyjne) przekazany do zjednoczenia pozostaje w całości lub w części do jego dyspozycji. W razie pozostawienia do dyspozycji zjednoczenia części funduszu amortyzacyjnego, pozostała część podlega odprowadzeniu na rachunek bankowy amortyzacji scentralizowanej w banku finansującym inwestycje centralne.

3. Środki pozostające do dyspozycji zjednoczeń mogą być w całości lub w części przeznaczone na fundusz inwestycyjny zjednoczeń lub też mogą być w całości lub w części wykorzystane na zasilenie funduszy inwestycyjno-remontowych przedsiębiorstw.

4. Właściwi ministrowie po uzgodnieniu z centralą właściwego banku mogą zezwolić dyrektorom zjednoczeń na dokonywanie redystrybucji między podległymi przedsiębiorstwami części funduszu amortyzacyjnego (odpisów amortyzacyjnych) pozostającego do dyspozycji przedsiębiorstw zgodnie z ust. 1.

§ 20. 1. Wskaźniki podziału amortyzacji na części, zgodnie z § 19, ustalone będą w stosunku procentowym do całości planowanej amortyzacji na okres lat 1962—1965, z podziałem na poszczególne lata.

2. Przy ustalaniu wskaźników podziału amortyzacji (ust. 1) należy uwzględnić założenia w zakresie planowanych rozmiarów kapitalnych remontów i inwestycji oraz ich podziału (§ 64), jak również założenia w zakresie udziału funduszu rozwoju przedsiębiorstwa w finansowaniu inwestycji.

3. Wskaźniki, o których mowa w ust. 1, ustalają dla przedsiębiorstw zjednoczenia w ramach łącznych wskaźników uchwalonych dla zjednoczeń przez Radę Ministrów na wniosek Ministra Finansów, uzgodniony z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz z właściwymi ministrami.

4. Zmiana wskaźników podziału amortyzacji w rocznych planach finansowych zjednoczeń może nastąpić za zgodą Rady Ministrów na wniosek Ministra Finansów lub właściwych ministrów w przypadku zmiany założeń planu 5-letniego w zakresie inwestycji i remontów kapitalnych, zasadniczych zmian w zakresie specjalizacji lub typizacji produkcji oraz w przypadku zmian określonych w § 14 ust. 2.

5. Zmiana wskaźników podziału amortyzacji może być dokonywana przez zjednoczenia dla podległych przedsiębiorstw w przypadkach określonych w ust. 4. W innych przypadkach zmiana wskaźników wymaga zgody właściwego ministra, z tym że zmiana ta nie może spowodować zmiany wskaźników podziału amortyzacji ustalonej dla zjednoczenia.

§ 21. Odpisy amortyzacyjne (§ 19 ust. 1) dokonywane są zaliczkowo na podstawie okresowych sprawozdań finansowych, ostatecznie na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego, w planowanym procencie od amortyzacji faktycznie osiągniętej.

d) Fundusz inwestycyjno-remontowy.

§ 22. Fundusz inwestycyjno-remontowy tworzy się z części funduszu amortyzacyjnego (odpisów amortyzacyjnych) po

zostającego do dyspozycji przedsiębiorstwa, z części funduszu rozwoju, z nadwyżek środków obrotowych powstałych na skutek zmniejszenia normatywów w ciągu roku, z likwidacji środków trwałych, z funduszu rezerwowego zjednoczeń, z funduszu inwestycyjnego zjednoczeń oraz z innych źródeł określonych odrębnymi przepisami.

§ 23. 1. Środki funduszu inwestycyjno-remontowego przeznaczone są na finansowanie kapitalnych remontów oraz inwestycji, określonych w § 64 ust. 3.

2. Środki funduszu inwestycyjno-remontowego nie mogą być zużytkowane na inwestycje w zakresie budownictwa mieszkaniowego i socjalno-kulturalnego.

e) Fundusz zakładowy.

§ 24. Zasady tworzenia i wykorzystania funduszu zakładowego regulują odrębne przepisy.

f) Fundusz premiiowy pracowników umysłowych.

§ 25. Zasady tworzenia i wykorzystania funduszu premiiowego regulują odrębne przepisy.

g) Zakładowy fundusz mieszkaniowy.

§ 26. Zasady tworzenia i wykorzystania zakładowego funduszu mieszkaniowego regulują odrębne przepisy.

h) Finansowanie działalności pozazakładowej, nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz nakładów na cele socjalne i kulturalne przedsiębiorstw.

§ 27. Zasady finansowania działalności pozazakładowej przedsiębiorstw, nakładów na bezpieczeństwo i higienę pracy oraz nakładów na cele socjalne i kulturalne przedsiębiorstw regulują odrębne przepisy.

i) Fundusz rezerwowy zjednoczenia.

§ 28. 1. Fundusz rezerwowy zjednoczenia ustala się w wysokości 10% łącznej sumy planowanych na dany rok odpisów na fundusze rozwoju przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu. Minister Finansów może w uzgodnieniu z zainteresowanymi ministrami ustalić górną granicę funduszu rezerwowego dla poszczególnych zjednoczeń, z uwzględnieniem pozostałości tego funduszu za lata poprzednie, powyżej której to granicy dalsza akumulacja tego funduszu podlega przekazaniu na fundusz rezerwowy ministerstwa.

2. Ministerstwa mogą ustalić wysokość funduszu rezerwowego poszczególnych zjednoczeń na poziomie wyższym lub niższym od ustalonego w ust. 1, pod warunkiem, że łączna wysokość tego funduszu dla wszystkich zjednoczeń wchodzących w skład danego ministerstwa nie przekroczy granicy określonej w ust. 1.

3. Ustalenie łącznej wysokości funduszu rezerwowego na poziomie wyższym od ustalonego w ust. 1 wymaga zgody Ministerstwa Finansów.

§ 29. 1. Fundusz rezerwowy zjednoczenia tworzy się z części zysków przedsiębiorstw, która podlega przekazaniu do zjednoczenia. Jeżeli środki te są niewystarczające dla utworzenia funduszu rezerwowego w wysokości podanej w

§ 28 ust. 1, zjednoczenia mogą otrzymać dotację z budżetu na uzupełnienie brakującej kwoty funduszu rezerwowego do poziomu planowanego.

2. Odpisy na fundusz rezerwowy zjednoczenia w poszczególnych latach okresu 1962—1965 dokonywane są z uwzględnieniem faktycznych odpisów na fundusz rozwoju przedsiębiorstw. Planowana dotacja z budżetu na fundusz rezerwowy zjednoczenia nie ulega zmianie, bez względu na wysokość przelewów przedsiębiorstw z tytułu zysków.

§ 30. Prócz środków, o których mowa w § 29, na fundusz rezerwowy zjednoczenia przeznacza się środki z następujących źródeł:

- 1) z części nadwyżek środków obrotowych przedsiębiorstw na początek roku (§ 41 ust. 1);
- 2) ze środków pozostających na rachunku zjednoczeń po dokonaniu rozliczeń z budżetem;
- 3) z pozostałości środków przeznaczonych na utrzymanie zjednoczeń po zakończeniu roku;
- 4) z innych źródeł określonych odrębnymi przepisami.

§ 31. 1. Fundusz rezerwowy zjednoczenia może być przeznaczony na następujące cele:

- 1) na pokrycie niedoboru środków obrotowych przedsiębiorstw na początku roku, o ile przedsiębiorstwa nie mają możliwości pokrycia tego niedoboru z własnych środków, a zjednoczenie uzna za słuszne pokrycie tego niedoboru;
- 2) na dokonanie rozliczenia z budżetem z tytułu wpłat z zysku, jeśli środki na ten cel pozostające do dyspozycji zjednoczenia są niewystarczające;
- 3) na dokonanie rozliczenia z przedsiębiorstwami z tytułu dotacji, jeśli terminy wpłat z zysku przedsiębiorstw są późniejsze od terminów udzielenia dotacji;
- 4) na udzielenie gwarancji dla banków z tytułu udzielonych przez nie kredytów przedsiębiorstwom;
- 5) na pokrycie dodatkowych potrzeb finansowych przedsiębiorstw wynikłych wskutek przyjęcia przez przedsiębiorstwa wykonania zleconych im przez zjednoczenia, a nie przewidzianych w planach zadań produkcyjnych; w niezbędnych przypadkach zjednoczenia mogą otrzymać środki na ten cel z budżetu Państwa w trybie przewidzianym obowiązującymi przepisami;
- 6) na zasilenie funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstw.

2. Wyплаты dla przedsiębiorstw, o których mowa w ust. 1, dokonywane być mogą w formie dotacji lub pożyczki.

j) Fundusz inwestycyjny zjednoczenia.

§ 32. 1. Na fundusz inwestycyjny zjednoczenia przeznacza się część amortyzacji podlegającą przekazaniu zjednoczeniu.

2. Jeżeli część amortyzacji przedsiębiorstw podlegająca przekazaniu zjednoczeniu jest niewystarczająca dla utworzenia funduszu inwestycyjnego, zjednoczenie może przeznaczyć na uzupełnienie brakującej kwoty do poziomu planowanego część wpłat z zysku przedsiębiorstw, jednakże w ramach ustalonego dla zjednoczenia wskaźnika podziału zysku, oraz otrzymać dotację z budżetu.

3. Zasady wykorzystania funduszu inwestycyjnego zjednoczeń regulują odrębne przepisy.

k) Fundusz administracyjny zjednoczenia.

§ 33. 1. Fundusz administracyjny zjednoczenia tworzy jest z wpłat przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniu. Wysokość tych wpłat ustalana jest w formie wskaźników procentowych od planowanego poziomu kosztów własnych przedsiębiorstw na poszczególne lata w ramach łącznych wskaźników ustalonych dla wszystkich przedsiębiorstw zgrupowanych w danym zjednoczeniu przez właściwe ministerstwo oraz dla ministerstw przez Ministerstwo Finansów.

2. Wskaźniki, o których mowa w ust. 1, mają charakter kwotowy i nie ulegają zmianie wraz ze zmianą poziomu kosztów.

3. Z funduszu administracyjnego zjednoczenia pokrywane są wydatki zjednoczenia zarówno osobowe, jak i rzeczowe łącznie z wydatkami na kapitalne remonty i inwestycje stanowiące zakupy ruchomości, służące do wykonania przez zjednoczenie jego działalności administracyjnej.

4. Nie wykorzystane w danym roku środki funduszu administracyjnego podlegają przekazaniu w ostatnim dniu każdego roku w całości na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

5. Osobowy i bezosobowy fundusz płac stanowiący część wydatków osobowych, o których mowa w ust. 3, powinien być zatwierdzany w ramach funduszu płac zjednoczenia i zgrupowanych w nim przedsiębiorstw.

6. W razie konieczności rozszerzenia działalności zjednoczenia właściwi ministrowie mogą w ramach łącznej liczby zatrudnionych i funduszu płac, zatwierdzonych dla zjednoczenia i zgrupowanych w nim przedsiębiorstw, zwiększać plan zatrudnienia i funduszu płac zjednoczenia, zwiększając odpowiednio narzuty na utrzymanie zjednoczenia.

Rozdział IV.

Środki obrotowe.

a) Normatyw środków obrotowych.

§ 34. Przedsiębiorstwa ustalają wskaźniki wzrostu normatywu środków obrotowych na okres 1962—1965, z podziałem na poszczególne lata, po zasięgnięciu opinii banku. Na podstawie tych wskaźników przedsiębiorstwa ustalają poziom normatywu środków obrotowych w rocznych planach finansowych, z tym że mogą one dokonywać zmian w stosunku do wskaźników przyjętych na okres lat 1962—1965 po zasięgnięciu opinii banku.

§ 35. 1. Ramowe zasady normowania środków obrotowych ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

2. Opierając się na zasadach, o których mowa w ust. 1, zainteresowani ministrowie ustalają szczegółowe zasady normowania środków obrotowych w poszczególnych branżach. Przy ustalaniu tych szczegółowych zasad należy uwzględnić warunki techniczno-ekonomiczne i organizacyjne poszczególnych branż i wchodzących w ich skład przedsiębiorstw.

b) Finansowanie normatywu środków obrotowych.

§ 36. 1. Normatyw środków obrotowych przedsiębiorstwa powinien być pokryty funduszami własnymi, o których mowa w § 43, oraz pasywami stałymi, o których mowa w § 44.

2. Minister Finansów w uzgodnieniu z właściwym ministrem może dla poszczególnych zjednoczeń ustalić, że pokrycie normatywu funduszami własnymi i pasywami stałymi w przedsiębiorstwach nadzorowanych przez to zjednoczenie ogranicza się do części tego normatywu, i zarządzić w związku z tym blokowanie na specjalnych rachunkach bankowych bądź przelanie zwolnionych z tego tytułu funduszy własnych przedsiębiorstw na dochody budżetu, po doprowadzeniu własnych funduszy obrotowych przedsiębiorstw do poziomu ustalonego pokrycia normatywów środkami własnymi i pasywami stałymi.

§ 37. 1. Na uzupełnienie własnych funduszy obrotowych przedsiębiorstwo przeznacza środki z funduszu rozwoju. Wysokość środków z funduszu rozwoju, przeznaczona przez przedsiębiorstwo na ten cel, powinna odpowiadać kwocie niezbędnej dla doprowadzenia stanu własnych funduszy obrotowych do poziomu odpowiadającego normatywowi środków obrotowych lub jego części, jeśli mają zastosowanie przepisy wydane na podstawie § 36 ust. 2.

2. Część funduszu rozwoju pozostająca po osiągnięciu pokrycia całości lub części normatywu (§ 36 ust. 2) własnymi funduszami obrotowymi z uwzględnieniem pasywów stałych podlega wpłacie na rachunek funduszu inwestycyjno-remontowego.

§ 38. 1. Jeśli środki funduszu rozwoju w danym roku nie starczą na uzupełnienie własnych funduszy obrotowych przedsiębiorstw, bank może udzielić kredytu na ich uzupełnienie.

2. W razie zmniejszenia normatywu środków obrotowych zwolnione w tej drodze środki przeznacza się na fundusz inwestycyjno-remontowy przedsiębiorstwa. Środki te wpływają na rachunek funduszu inwestycyjno-remontowego przez rachunek funduszu rozwoju.

§ 39. 1. Jeżeli normatyw środków obrotowych przedsiębiorstwa ustalony został na zbyt niskim poziomie, niezgodnie z obowiązującymi w tym zakresie przepisami, bank w uzgodnieniu ze zjednoczeniem może w granicach środków przekazanych z funduszu rozwoju na fundusz inwestycyjno-remontowy blokować odpowiednio nie zaangażowane kwoty na rachunku funduszu inwestycyjno-remontowego do końca roku.

2. Jeżeli przedsiębiorstwo ustali normatyw środków obrotowych na zbyt wysokim poziomie, nie odpowiadającym jego rzeczywistym potrzebom, zjednoczenie z własnej inicjatywy lub na wniosek banku może zarządzić zablokowanie części własnych funduszy obrotowych przedsiębiorstwa na odrębnym oprocentowanym rachunku bankowym na ściśle określony czas, nie dłuższy jednak niż do końca roku.

3. Zablokowanie części własnych funduszy obrotowych przedsiębiorstwa w trybie podanym w ust. 2 nastąpić może również w przypadku, gdy w ciągu roku powstaje w przedsiębiorstwie nadmiar własnych funduszy obrotowych spowodowany nieprzestrzeganiem zasad rozliczeń lub innymi przyczynami powodującymi nieprawidłowe gromadzenie zapasów.

§ 40. Po zakończeniu roku zablokowane środki, o których mowa w § 39, mogą być na podstawie decyzji organu, który dokonał zablokowania, zwrócone na fundusz rozwoju lub fundusz inwestycyjno-remontowy właściwego przedsiębiorstwa bądź też mogą być przelane na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

§ 41. 1. Nadwyżki środków obrotowych na początek roku, wynikające z zatwierdzonego sprawozdania za rok poprzedni, powiększają fundusz rozwoju przedsiębiorstwa. Prze-

pis ten nie dotyczy nadwyżek środków obrotowych powstałych na skutek zmniejszenia wartości produkcji w stosunku do założeń planowanych, zmian metodologicznych i innych zmian niezależnych od działalności przedsiębiorstw, określonych przez właściwych ministrów. Nadwyżki powstałe z tego tytułu przedsiębiorstwa przekazują na fundusz rezerwowy zjednoczenia, o ile przepisy szczególne nie stanowią inaczej.

2. Niedobory środków obrotowych na początek roku, wynikające z zatwierdzonego sprawozdania finansowego za rok poprzedni, podlegają pokryciu z funduszu rozwoju przedsiębiorstwa bądź — na podstawie decyzji zjednoczenia — z jego funduszu rezerwowego. Niedobory te mogą być przejściowo finansowane kredytem bankowym.

3. Zasady rozliczania nadwyżek i niedoboru środków obrotowych z tytułu urzędowych zmian cen ustala Minister Finansów w porozumieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

§ 42. Nowo powstające przedsiębiorstwa, jak również przedsiębiorstwa uruchamiające nowe wydziały produkcyjne stanowiące inwestycje centralne lub inwestycje zjednoczeń otrzymują pierwsze wyposażenie we własne fundusze obrotowe związane z uruchomieniem lub rozszerzeniem produkcji od zjednoczeń ze środków otrzymanych od ministerstw w ramach sum przewidzianych na ten cel w budżecie.

§ 43. Własne fundusze obrotowe przedsiębiorstwa (§ 36 ust. 1) odpowiadają, zgodnie z § 2, wartości jego funduszu statutowego pomniejszonego o wartość przydzielonych przedsiębiorstwu środków trwałych.

§ 44. 1. Pasywa stałe (§ 36 ust. 1) stanowią część zobowiązań przedsiębiorstwa, która pozostaje stała w jego obrocie ze względu na ustalone terminy płatności, i zaliczane są do pokrycia normatywów środków obrotowych na równi z funduszem statutowym.

2. Przedsiębiorstwa obowiązane są planować stałe pasywa z tytułu:

- 1) płac;
- 2) ubezpieczeń społecznych;
- 3) rozliczeń międzyokresowych biernych;
- 4) rozliczeń za dostawy;
- 5) wpłat do budżetu i na rzecz jednostki nadrzędnej.

3. Pasywa stałe należy ustalać w jednakowej wysokości we wszystkich kwartałach roku objętego planem na poziomie wynikającym z rozmiarów działalności w kwartale najmniejszego nasilenia tej działalności.

4. Ramowe zasady planowania pasywów stałych ustala Minister Finansów. Na tej podstawie właściwi ministrowie ustalają szczegółowe zasady planowania pasywów stałych.

c) Finansowanie środków obrotowych ponadnormatywnych i nie normowanych.

§ 45. Zasady finansowania środków obrotowych ponadnormatywnych i nie normowanych określają odrębne przepisy.

Rozdział V.

Rozliczenia z budżetem z tytułu działalności eksploatacyjnej.

a) Podatek obrotowy.

§ 46. 1. Podatek obrotowy ustala się w zasadzie w formie różnicy między ceną zbytu a ceną fabryczną.

2. Obok różnicowego systemu podatku obrotowego (ust. 1) w niektórych gałęziach produkcji, szczególnie zaś przy różnorodnym asortymencie produkowanych wyrobów, może być stosowany procentowy system podatku, jak również system kwotowy w formie zryczałtowanych stawek.

3. Sposób opodatkowania, o którym mowa w ust. 2, określa Minister Finansów w uzgodnieniu z zainteresowanymi ministrami.

§ 47. 1. Regulacja wysokości stawek podatku obrotowego odbywa się zgodnie z zasadami zawartymi w uchwale nr 99 Rady Ministrów z dnia 18 marca 1960 r. w sprawie zasad i trybu ustalania cen fabrycznych, cen rozliczeniowych i cen porównywalnych w przemyśle uspołecznionym oraz ich stosowania (Monitor Polski Nr 32, poz. 155).

2. Podstawą do regulacji, o której mowa w ust. 1, w razie stosowania różnicowego systemu podatku obrotowego, powinna być rewizja cen fabrycznych, w razie zaś stosowania innych systemów opodatkowania — rewizja poziomu rentowności poszczególnych przedsiębiorstw lub wyrobów bądź grup wyrobów.

§ 48. Podatnikami i płatnikami podatku obrotowego są przedsiębiorstwa bądź zakłady na pełnym wewnętrznym rachunku gospodarczym. W razie stosowania w przedsiębiorstwach systemu wyrównawczego przez wprowadzenie cen rozliczeniowych podatnikami i płatnikami podatku obrotowego, w przypadkach określonych przepisami, mogą być zjednoczenia.

§ 49. Zasady ustalania i stosowania cen fabrycznych oraz cen rozliczeniowych regulują odrębne przepisy.

§ 50. Szczegółowe zasady ustalania i poboru podatku obrotowego regulują odrębne przepisy.

b) Dodatnie i ujemne różnice budżetowe.

§ 51. Zasady i tryb ustalania oraz stosowania dodatnich i ujemnych różnic budżetowych regulują odrębne przepisy wydawane przez Ministra Finansów.

c) Wpłaty z zysku przedsiębiorstw.

§ 52. Planowane wpłaty z zysku przedsiębiorstw stanowią różnicę między zyskiem planowanym a funduszem rozwoju należnym przedsiębiorstwu.

§ 53. 1. Przedsiębiorstwa dokonują wpłat z zysku, o którym mowa w § 52, na rachunek zjednoczeń.

2. W przypadkach określonych odrębnymi przepisami przedsiębiorstwa mogą dokonywać bezpośrednio wpłat z zysku do budżetu w wysokości ustalonej przez zjednoczenie.

3. Wpłaty z zysku (ust. 1 i 2) dokonywane są przez przedsiębiorstwa w ciągu roku zaliczkowo na podstawie sprawozdań finansowych. Po zakończeniu roku wpłaty te dokonywane są w sposób następujący:

- 1) wstępnie — na podstawie nie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego;
- 2) ostatecznie — na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego i zweryfikowanego wyniku.

4. Wysokość wpłat z zysku (ust. 1 i 2) ustala się w procencie planowanym od zysku faktycznie osiągniętego.

5. Po zakończeniu roku w razie przekroczenia planu zysku wpłatę z zysku ustaloną w sposób podany w ust. 3 po-

większa się o kwotę degresywnego zmniejszenia funduszu rozwoju w związku z przepisem § 15 ust. 3, jak również o część zysku nieprawidłowego i niezależnego od działalności przedsiębiorstwa zgodnie z § 54 ust. 5 pkt 1.

6. Jeżeli przedsiębiorstwo nie osiągnie zysku bądź poniesie stratę, nie dokonuje ono wpłat z zysku na rachunek zjednoczeń.

7. Jeżeli w planowanym podziale zysku nie przewidziano wpłaty z zysku, przedsiębiorstwo zaś osiągnęło zysk ponadplanowy, dokonuje ono wpłaty z zysku w wysokości 75% zysku ponadplanowego z uwzględnieniem przepisów ust. 3 i 5 oraz § 15 ust. 3.

8. Jeżeli przedsiębiorstwo planowało stratę, faktycznie zaś osiągnęło zysk, przy rozliczeniu rocznym nie planowany zysk, po odliczeniu dodatkowych odpisów na fundusz rozwoju, podlega zgodnie z § 59 ust. 5 odprowadzeniu do zjednoczenia.

§ 54. 1. Przed dokonaniem ostatecznego rozliczenia zysku przedsiębiorstwa podlega on weryfikacji dla ustalenia, w jakim stopniu został on uzyskany:

- 1) w rezultacie wysiłku skierowanego na zwiększenie produkcji, wzbogacenie jej asortymentu i podniesienie jakości oraz efektywnego obniżenia kosztów własnych (zysk prawidłowy);
- 2) wskutek zmian, o których mowa w § 14 ust. 2, a także zmian metodologicznych i organizacyjnych wprowadzonych przez jednostki nadrzędne (zysk niezależny od działalności przedsiębiorstwa);
- 3) w wyniku niewłaściwej działalności przedsiębiorstwa (zysk nieprawidłowy).

2. Za nieprawidłowy uważa się zysk osiągnięty przez przedsiębiorstwo w sposób naruszający interes społeczny lub obowiązujące przepisy.

3. Corocznie w terminie do dnia 1 kwietnia w danym roku właściwi ministrowie na podstawie ramowych wytycznych Ministra Finansów określać będą przypadki, w których sposób osiągania zysku przedsiębiorstwa jest uważany za naruszający interes społeczny.

4. Za zysk nieprawidłowy, osiągnięty w sposób naruszający obowiązujące przepisy, uważa się zysk osiągnięty na skutek:

- 1) niedokonywania prawidłowych odpisów amortyzacyjnych;
- 2) stosowania niewłaściwych cen i taryf;
- 3) nieprawidłowego rozliczenia kosztów.

5. Zysk nieprawidłowy oraz niezależny od działalności przedsiębiorstwa podlega przelaniu:

- 1) w wysokości 75% jako wpłata do budżetu; w razie gdy z planowanego podziału zysku wynika roczny planowany procent wpłat z zysku do budżetu w wysokości przekraczającej 75%, przyjmuje się procent wynikający z planowanego podziału zysku;
- 2) pozostała kwota — na rachunek funduszu rezerwowego zjednoczenia, któremu przedsiębiorstwo podlega.

d) Dotacje na straty przedsiębiorstw.

§ 55. Straty planowane przedsiębiorstw mogą być pokryte w drodze:

- 1) zastosowania systemu wyrównawczego cen przez wprowadzenie cen rozliczeniowych;

- 2) dotacji podmiotowych;
- 3) dotacji przedmiotowych.

§ 56. 1. W przypadkach określonych uchwałą, o której mowa w § 47 ust. 1, straty niektórych przedsiębiorstw danego zjednoczenia mogą być pokrywane w drodze dopłat z rachunku wyrównawczego różnic cen zjednoczenia (system wyrównawczy cen).

2. Jeśli w wyniku rozliczeń w zakresie systemu wyrównawczego cen (ust. 1) powstaną w zjednoczeniu nadwyżki lub niedobory, podlegają one odprowadzeniu na fundusz rezerwowy bądź pokryciu z tego funduszu.

§ 57. 1. Jeżeli straty planowane przedsiębiorstw są następstwem ustalenia cen zbytu (lub kształtowania się cen zbytu) niektórych wyrobów poniżej średnich kosztów własnych ich produkcji, przedsiębiorstwa mogą otrzymać dotację przedmiotową.

2. Dotacje przedmiotowe w formie dopłaty do ceny wyrobów mogą być udzielane przede wszystkim na artykuły konsumpcyjne pierwszej potrzeby i podstawowe surowce.

3. Rada Ministrów ustala corocznie listę artykułów i surowców (ust. 2), na które udzielane będą dotacje przedmiotowe. Rada Ministrów określa jednocześnie, na które artykuły i surowce dotacje udzielane będą z budżetu bez ilościowego ograniczenia ich produkcji; dla pozostałych artykułów dotacje przedmiotowe udzielane będą w ramach rocznego limitu.

4. Wnioski w sprawie artykułów i surowców, które mają być objęte listą, o której mowa w ust. 3, właściwi ministrowie składają Ministrowi Finansów, który przedstawia je Radzie Ministrów, po uzgodnieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów.

5. W razie konieczności przekroczenia dotacji przedmiotowej w stosunku do planu rocznego, jeśli dotacje te udzielane są bez ilościowego ograniczenia produkcji (ust. 3), przekroczenie to pokrywane jest z budżetu.

§ 58. Dotacje przedmiotowe mogą być udzielane również przedsiębiorstwom rentownym, jeśli ceny zbytu na poszczególne produkowane przez nie wyroby są deficytowe, a względy ekonomiczne przemawiają za tym, by w odniesieniu do tych wyrobów stosowane były dopłaty z budżetu.

§ 59. 1. Dotacje podmiotowe na straty przedsiębiorstwa otrzymują w granicach określonych na dany rok planem i bez względu na przekroczenie rocznych planów produkcyjnych.

2. W razie przekroczenia przez przedsiębiorstwo planowanej straty (ust. 1), zarówno przy rozliczeniach okresowych jak i przy ostatecznym rozliczeniu rocznym, dodatkowe dotacje na straty lub zasilek zwrotny mogą być przyznawane przez zjednoczenie z funduszu rezerwowego, po uprzednim przeprowadzeniu, o ile wystąpią straty ponadplanowe, szczegółowej analizy przyczyn powstania strat ponadplanowych i ustaleniu środków zmierzających do ich usunięcia.

3. Jeżeli faktyczna strata przedsiębiorstwa przy rozliczeniach okresowych i rocznych kształtuje się poniżej straty planowanej, przedsiębiorstwo otrzymuje dotację na straty w wysokości faktycznej straty, z tym że przy rozliczeniu rocznym mają odpowiednie zastosowanie przepis ust. 5 oraz przepis § 15 ust. 3. Nadmiernie udzielona dotacja podlega zwrotowi.

4. Jeżeli przedsiębiorstwo przy rozliczeniach okresowych i rocznych zamiast planowanej straty osiągnie zysk, udzielo-

na dotacja na straty podlega zwrotowi, z tym że przy rozliczeniu rocznym mają odpowiednie zastosowanie przepisy ust. 5 oraz przepisy § 15 ust. 3.

5. Jeśli przedsiębiorstwo planowo deficytowe przy rozliczeniu rocznym polepszy wynik w porównaniu z wynikiem zaplanowanym, uzyskuje ono prawo do ustalenia dodatkowego odpisu na fundusz rozwoju w wysokości 40% polepszenia w stosunku do wyniku ustalonego na podstawie zatwierdzonego rocznego sprawozdania finansowego i zweryfikowanego wyniku (§ 54) z uwzględnieniem przepisu § 15 ust. 3.

§ 60. Wyniki przedsiębiorstw planowo deficytowych podlegają weryfikacji na równi z wynikami przedsiębiorstw planowo rentownych zgodnie z § 54. Do przedsiębiorstw, które poniosły straty, nie mają jednak zastosowania przepisy ust. 5 tego paragrafu.

§ 61. 1. Po zakończeniu roku przy ustalaniu wysokości należnej dotacji na straty nie uwzględnia się wyników weryfikacji.

2. Jeśli w wyniku ostatecznego rozliczenia rocznego okaże się, że w roku objętym rozliczeniem udzielono dotacji podmiotowej na straty w kwocie niewystarczającej, dodatkowa dotacja może być przyznana z funduszu rezerwowego zjednoczenia.

e) Rozliczenia zjednoczeń z budżetem z tytułu zysków i strat przedsiębiorstw.

§ 62. 1. Zjednoczenia otrzymują środki przedsiębiorstw przeznaczane na wpłaty z zysku do budżetu i dokonują odpowiednich wpłat do budżetu po potrąceniu:

- 1) środków przypadających na fundusz rezerwowy;
- 2) w razie zastosowania przepisu § 32 ust. 2 — środków przypadających na fundusz inwestycyjny zjednoczenia;
- 3) wypłaconych dotacji podmiotowych na straty;
- 4) wypłaconych dotacji na fundusz rozwoju.

2. Rozliczeń z budżetem z tytułu zysków i strat przedsiębiorstw zjednoczenia dokonują bezpośrednio, z tym że w określonych szczególnymi przepisami przypadkach (§ 53 ust. 2) mogą one zlecić przedsiębiorstwom dokonywanie wpłat z zysku bezpośrednio do budżetu.

3. Przy rozliczeniach zjednoczeń z budżetem (ust. 1) mają odpowiednie zastosowanie przepisy § 53 ust. 4, 5, 7 i 8 oraz § 59 ust. 3—5.

§ 63. 1. Jeśli zbiorcze wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstw zgrupowanych w zjednoczeniach (saldo strat i zysków) są po uwzględnieniu dotacji przedmiotowych, zgodnie z założeniami planu, ujemne, zjednoczenia otrzymują bezpośrednio z budżetu dotacje niezbędne na wypłatę przedsiębiorstwom dotacji podmiotowych na straty i dotacji na fundusz rozwoju, jak również na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

2. Zjednoczenia mogą otrzymywać bezpośrednio z budżetu dotację również w tych przypadkach, gdy wyniki działalności gospodarczej przedsiębiorstw są dodatnie (suma planowanych zysków przedsiębiorstw rentownych jest wyższa od sumy planowanych strat przedsiębiorstw deficytowych, po uwzględnieniu dotacji przedmiotowych), jednakże osiągnięty zysk nie wystarcza na pokrycie potrzeb przedsiębiorstw w zakresie funduszy specjalnych.

Rozdział VI.

Finansowanie inwestycji i remontów kapitalnych.

§ 64. 1. Inwestycje centralne finansowane są z dotacji budżetowych. Dotacje te mogą być przez Ministra Finansów zastąpione środkami bezzwrotnymi w drodze odpowiedniego wykorzystania środków na rachunku scentralizowanym amortyzacji, o którym mowa w § 19 ust. 2.

2. Inwestycje zjednoczeń, z wyjątkiem określonych w § 33 ust. 3, finansowane są z funduszu inwestycyjnego zjednoczeń.

3. Inwestycje nie wymienione w ust. 1 i 2 i remonty kapitalne przedsiębiorstw finansowane są z funduszu inwestycyjno-remontowego przedsiębiorstw, z uwzględnieniem przepisu § 23 ust. 2.

4. Podział inwestycji na rodzaje wymienione w ust. 1—3 określają odrębne przepisy.

5. Przepisy szczególne mogą określić inne niż podana w ust. 1—3 źródła finansowania inwestycji centralnych, inwestycji zjednoczeń i inwestycji przedsiębiorstw.

§ 65. 1. Na finansowanie inwestycji przedsiębiorstw banki mogą udzielać kredytów. Kredyty te spłacane są ze środków własnych przedsiębiorstw, określonych przez odrębne przepisy.

2. Kredyt może być udzielony na wniosek przedsiębiorstwa, jeśli bank uzna, że inwestycja ta jest gospodarczo uzasadniona i zapewnia zwrot kredytu. Jeżeli bank odmówił udzielenia kredytu dlatego, że przedsiębiorstwo nie zapewnia jego zwrotu, kredyt może być udzielony przez bank na wniosek i pod gwarancją zjednoczenia.

3. W razie udzielenia kredytu na inwestycje szybko rentujące się może być dla przedsiębiorstw ustalony w planach rocznych wyższy udział funduszu rozwoju w przyroście zysku od założeń przyjętych na okres lat 1962—1965, w celu umożliwienia terminowej spłaty kredytów na inwestycje szybko rentujące się.

4. W razie odmowy udzielenia kredytu przez bank przedsiębiorstwo może otrzymać dotację lub pożyczkę z funduszu rezerwowego. Jeśli zjednoczenie nie udzieli dotacji lub pożyczki z funduszu rezerwowego ani też gwarancji dla banku, plan inwestycyjny przedsiębiorstwa powinien ulec odpowiedniej zmianie, przy czym w pierwszym rzędzie należy zapewnić wykonanie inwestycji rozpoczętych.

§ 66. 1. W razie gromadzenia się w przedsiębiorstwach nadmiernych środków na rachunku funduszu inwestycyjno-remontowego z powodu zasadniczych zmian w założeniach planu produkcji nadmierne środki mogą być, na wniosek zjednoczenia po zasięgnięciu opinii banku albo też na wniosek banku uzgodniony ze zjednoczeniem — przekazane na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

2. Jeżeli gromadzenie się w przedsiębiorstwach nadmiernych środków własnych na fundusz inwestycyjno-remontowy jest następstwem innych przyczyn, poza wymienionymi w ust. 1, zjednoczenie po zasięgnięciu opinii banku albo na wniosek banku może:

- 1) wprowadzić zakaz wykonywania niektórych rodzajów inwestycji;
- 2) odroczyć wydatkowanie części środków na inwestycje na okres dwóch do trzech lat;

3) zarządzić za zgodą przedsiębiorstwa przekazanie części nadmiernych środków funduszu inwestycyjno-remontowego na fundusz rezerwowy zjednoczenia.

3. Od decyzji zjednoczenia powziętych na podstawie ust. 1 i 2 przysługuje przedsiębiorstwu prawo odwołania się do właściwego ministra w ciągu dziesięciu dni od daty zaawizowania przedsiębiorstwa o decyzji powziętej przez zjednoczenie.

§ 67. 1. Banki mogą udzielać kredytu na finansowanie kapitałnych remontów na zasadach i w trybie określonych przez Ministra Finansów.

2. Na finansowanie kapitałnych remontów awaryjnych zjednoczenie może przyznać przedsiębiorstwu dotację z funduszu rezerwowego zjednoczenia.

Rozdział VII.

Finansowanie działalności gospodarczej zjednoczeń.

§ 68. 1. Koszty działalności gospodarczej, prowadzonej przez zjednoczenie na podstawie uchwał kolegium zjednoczenia we wspólnym interesie przedsiębiorstw i w ich imieniu, pokrywa zjednoczenie ze środków posiadanych na rachunku akcji specjalnych.

2. Na rachunki akcji specjalnych zjednoczenia wpływają środki od przedsiębiorstw, pochodzące z przewidzianych w ich planach odpowiednich źródeł finansowych.

3. Pobieranie przez zjednoczenie wpłat od przedsiębiorstw na pokrycie kosztów działalności gospodarczej powinno poprzedzać ustalenie w ramach planu finansowego zjednoczenia preliminarza wydatków tej działalności oraz uzgodnienie z zainteresowanymi przedsiębiorstwami ich udziału w kosztach.

4. Działalność gospodarcza zjednoczeń, o której mowa w ust. 1, o ile obowiązujące przepisy lub założenia nie przewidują inaczej, powinna być realizowana w granicach kosztów własnych. W razie niewykorzystania części środków pochodzących z wpłat przedsiębiorstw decyzję w sprawie ich przeznaczenia podejmuje kolegium zjednoczenia.

5. Osobowy i bezosobowy fundusz płac, wchodzący w skład kosztów działalności gospodarczej, może być planowany jedynie w ramach zatwierdzonego funduszu płac zjednoczenia i zgrupowanych w nim przedsiębiorstw łącznie. Zasada powyższa nie dotyczy scentralizowanych akcji gospodarczych podejmowanych na podstawie uchwał Rady Ministrów, o ile na podstawie tych uchwał przewidziane jest odpowiednie zwiększenie limitu funduszu płac.

§ 69. 1. Zjednoczenie może w trybie obowiązujących przepisów powoływać do prowadzenia stałej działalności gospodarczej jednostki organizacyjne, działające w ramach zjednoczenia na zasadach rozrachunku gospodarczego.

2. Jednostki, o których mowa w ust. 1, mogą być wyposażone przez zjednoczenie w fundusze własne w wysokości niezbędnej do prowadzenia działalności gospodarczej z wpłat zadeklarowanych przez przedsiębiorstwa zgodnie z § 68 ust. 3 albo z innych źródeł (np. kredyt bankowy, fundusz rezerwowy).

3. Na pokrycie potrzeb jednostek wymienionych w ust. 1 zjednoczenie może zaciągnąć kredyty w banku na warunkach ustalonych dla przedsiębiorstw.

4. Jednostki wymienione w ust. 1 prowadzą działalność gospodarczą na podstawie sporządzonych w ramach planu finansowego zjednoczenia planów techniczno-ekonomicznych według wzoru obowiązującego dla odpowiednich przedsiębiorstw i posiadają własne rachunki bankowe. Jednostki te obowiązują zasady podziału zysku i wpłat z zysku analogiczne do zasad obowiązujących przedsiębiorstwa danego zjednoczenia, z tym że zjednoczenie może centralizować część zysku pozostałego do dyspozycji tych jednostek.

5. W razie zaprzestania działalności jednostki wymienionej w ust. 1 środki uzyskane z likwidacji przydzielonego jej majątku podlegają przekazaniu w całości na rzecz funduszu rezerwowego zjednoczenia.

6. Działalność gospodarcza (ust. 1) może być również prowadzona na podstawie sporządzonych w ramach planu finansowego zjednoczenia preliminarzy dochodów i wydatków własnej działalności gospodarczej bez tworzenia odrębnych jednostek organizacyjnych. W tym przypadku przepisy ust. 2—5 nie mają zastosowania, a działalność tych jednostek finansowana jest bezpośrednio z rachunku bankowego własnej działalności gospodarczej zjednoczenia.

Rozdział VIII.

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 70. 1. Przepisy uchwały stosuje się do przedsiębiorstw nieprzemysłowych wchodzących w skład zjednoczeń przemysłowych.

2. Przepisy uchwały nie dotyczą przedsiębiorstw przemysłowych, wchodzących w skład zjednoczeń (jednostek równorzędnych) nieprzemysłowych.

3. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o zysku przedsiębiorstwa, należy przez to rozumieć zysk przedsiębiorstwa pomniejszony o odpis na fundusz zakładowy.

4. Ilekroć w niniejszej uchwale jest mowa o stracie przedsiębiorstwa, należy przez to rozumieć stratę powiększoną o kwotę funduszu zakładowego.

§ 71. 1. Jeżeli określone przedsiębiorstwa podlegają bezpośrednio ministrom, mają do nich odpowiednie zastosowanie przepisy niniejszej uchwały dotyczące zjednoczeń.

2. Minister Finansów w porozumieniu z zainteresowanymi ministrami może rozciągnąć zawarte w uchwale zasady finansowania zjednoczeń na zarządy przedsiębiorstw wielozakładowych oraz na przedsiębiorstwa prowadzące i centrale z uwzględnieniem rodzaju działalności tych przedsiębiorstw i central.

§ 72. Minister Finansów może w uzgodnieniu z Przewodniczącym Komisji Planowania przy Radzie Ministrów i właściwymi ministrami wprowadzić odstępstwa od zasad niniejszej uchwały w stosunku do poszczególnych zjednoczeń lub przedsiębiorstw, a w szczególności może wprowadzić zasadę pobierania wpłat z zysku do budżetu w oparciu o progresywną tabelę wpłat.

§ 73. 1. W celu zabezpieczenia rozmiarów inwestycji przedsiębiorstw w ramach określonych w Narodowym Planie Gospodarczym na rok 1961 upoważnia się Przewodniczącą Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Ministrem Finansów do wprowadzenia na okres roku 1961 ograniczenia dysponowania przez przedsiębiorstwa funduszem inwestycyjno-remontowym na cele inwestycyjne — do rozmiarów wynikających z ustalonego limitu inwestycji.

2. Ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie dotyczą inwestycji finansowanych z funduszu postępu technicznego.

3. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów w porozumieniu z Ministrem Finansów może ustalić, że ograniczenia, o których mowa w ust. 1, nie mają zastosowania do niektórych rodzajów inwestycji, nie obciążających bilansu robót budowlano-montażowych i zaopatrzenia materiałowo-technicznego, a w szczególności w zakresie dotyczącym nakładów na:

- 1) szybko rentujące się inwestycje produkcyjne;
- 2) inwestycje związane z rozwojem produkcji eksportowej lub antyimportowej;
- 3) zakupy maszyn, urządzeń i aparatury — produkowanych w kraju, a nie stanowiących artykułów deficytowych;
- 4) zakupy maszyn, urządzeń oraz innych gotowych dóbr inwestycyjnych, pochodzących z ponadplanowej produkcji krajowej;
- 5) drobne roboty budowlano-montażowe, wykonywane systemem gospodarczym w ramach posiadanego zaopatrzenia materiałowo-technicznego lub z materiałów pochodzących ze źródeł lokalnych.

§ 74. 1. Na wniosek właściwych ministrów w uzgodnieniu z Ministrem Finansów fundusz rezerwowy może być tworzony również w ministerstwach.

2. Planowany rozmiar funduszu rezerwowego ministerstwa nie powinien przekraczać 15% wartości łącznego planowanego funduszu rezerwowego zjednoczeń.

3. Źródłem tworzenia funduszu rezerwowego ministerstwa są przelewy z funduszu rezerwowego zjednoczeń.

4. Minister Finansów może w uzgodnieniu z właściwymi ministrami ustalić górną granicę funduszu rezerwowego ministerstw, z uwzględnieniem pozostałości tego funduszu za lata poprzednie, powyżej której dalsza akumulacja środków na ten fundusz nie odbywa się.

5. Fundusz rezerwowy ministerstw może być wykorzystany odpowiednio na cele wymienione w § 31 ust. 1, z tym że może on być przeznaczony również na pokrycie dodatkowych potrzeb zjednoczeń wynikłych z przyjęcia przez nie wykonania zleconych przez ministerstwa, a nie przewidzianych w planach zadań.

§ 75. 1. Właściwi ministrowie upoważnieni są do zmian ustalonych dla zjednoczeń na dany rok wpłat do budżetu i do-

tacji z budżetu, jeżeli zmiany te wynikają ze zmiany podziału zadań narodowego planu gospodarczego i nie powodują pogorszenia różnicy między wpłatami do budżetu a dotacjami z budżetu w ramach ministerstwa.

2. O każdej zmianie budżetu, dokonanej na podstawie ust. 1, właściwy minister zawiadamia w ciągu trzech dni Ministra Finansów, określając równocześnie rodzaj zadań narodowego planu gospodarczego podlegających zmianie oraz zmianę stawek procentowych wpłat z zysku do budżetu, która powinna nastąpić w związku ze zmianą zadań.

§ 76. Minister Finansów upoważniony jest do dokonywania w ciągu roku, w porozumieniu z właściwymi ministrami, zmian stawek procentowych wpłat z zysku do budżetu dla zjednoczeń w uzasadnionych przypadkach, a w szczególności w razie zmiany cen, płac, marż handlowych i zmian organizacyjnych.

§ 77. 1. Przewodniczący Komisji Planowania przy Radzie Ministrów oraz Minister Finansów wydadzą w sprawach objętych niniejszą uchwałą szczegółowe przepisy poza przepisami, o których mowa w ust. 2, w terminie do dnia 1 lutego 1961 r.

2. Przepisy szczegółowe dotyczące zasad planowania finansowego na okres lat 1962—1965 powinny być wydane w terminie do dnia 30 czerwca 1961 r.

3. Przepisy szczegółowe w zakresie normowania środków obrotowych i pasywów stałych wydadzą właściwi ministrowie w terminie 40 dni od daty wydania przez Ministra Finansów przepisów, o których mowa w § 35 ust. 1 i § 44 ust. 4.

§ 78. 1. Minister Finansów może rozciągnąć w uzgodnieniu z zainteresowanymi ministrami przepisy uchwały na przedsiębiorstwa innych gałęzi gospodarki narodowej, poza przemysłem, wchodzących w skład danego ministerstwa.

2. Minister Finansów upoważniony jest na wniosek zainteresowanych ministrów do wyłączenia spod przepisów uchwały określonych przedsiębiorstw.

§ 79. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 1961 r., z tym że w 1961 r. obowiązują dotychczasowe zasady tworzenia funduszu rozwoju przedsiębiorstw, funduszu rezerwowego zjednoczeń oraz zasady podziału funduszu amortyzacyjnego.

Prezes Rady Ministrów: J. Cyrankiewicz

Załącznik do uchwały nr 387 Rady Ministrów z dnia 17 listopada 1960 r. (poz. 411).

TABELA STAWEK ZMNIEJSZENIA ODPISÓW NA FUNDUSZ ROZWOJU OD SUMY POLEPSZENIA FAKTYCZNYCH WYNIKÓW (ZYSKÓW BĄDZ STRAT) W STOSUNKU DO WYNIKÓW PLANOWANYCH

Polepszenie wyników faktycznych — wynikających z rocznego sprawozdania finansowego — w stosunku do planowanych	Zmniejszenie odpisów na fundusz rozwoju od polepszonych wyników w stosunku do planowanych o
od 0% do 3% *)	—
ponad 3% do 10%	10%
ponad 10% do 20%	20%
ponad 20% do 30%	30%
ponad 30% do 40%	40%
ponad 40% do 50%	50%
ponad 50%	60%

*) Nie dokonuje się zmniejszenia odpisów także w przypadku, gdy polepszenie wyników przedsiębiorstwa wynosi mniej niż 1% w stosunku do kosztu własnego zrealizowanej produkcji.